

2023-06-26 Nr. NV-1561

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-906, 23-907 TAIS-23-8490(2), 23-8491(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NOTARŲ ATLYGINIMO UŽ NOTARINIŲ VEIKSMŲ ATLIKIMĄ, SANDORIŲ PROJEKTŲ PARENGIMĄ, KONSULTACIJAS IR TECHNINES PASLAUGAS DYDŽIŲ (ĮKAINIŲ) BEI ATLEIDIMO NUO ĮKAINIŲ MOKĖJIMO ATVEJŲ SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2023 M. SAUSIO 25 D. NUTARIMO NR. 59 „DĖL NOTARŲ ATLYGINIMO DYDŽIŲ (ĮKAINIŲ) NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Gražinti tobulinti	
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Vyriausybės nutarimo „Dėl Notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas dydžių (įkainių) bei atleidimo nuo įkainių mokėjimo atvejų sąrašo patvirtinimo“ projektu (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 59 „Dėl Notarų atlyginimo dydžių (įkainių) nustatymo metodikos (toliau – Metodika) patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2) (toliau – Projektai):

- tikslinamas ir tęsiamas notarų veiklos ekonominio pagrįstumo teisinio reguliavimo tobulinimas, notarams teikiant notaro paslaugas gyventojams;
- užtikrinamas Seimo 2022 m. gruodžio 20 d. priimto Notariato įstatymo Nr. I-2882 3, 4, 6, 6(2), 8, 101, 103, 104, 19, 20, 22, 22(1), 24, 27(1), 28, 34, 46, 60, 62 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 28(2) straipsniu ir VII skyriumi ir 9, 10, 10(2)2 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – Įstatymas), kuriame įtvirtina, kad atlyginimo dydį (įkainius) už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas bei atleidimo nuo jo mokėjimo atvejus nustato Vyriausybė pagal savo tvirtinamą notarų atlyginimo dydžių (įkainių) nustatymo metodiką, įgyvendinimas;
- siekiama pakeisti rodiklių, reikalingų notarų paslaugų prieinamumo stebėsenai atlikti, vertinimo atlikimo terminą, nes jis neatitinka Lietuvos notarų rūmų informacinių technologijų platformos bei Antstolių ir notarų duomenų tvarkymo sistemos galimybių numatytu Metodikoje terminu (sugeneruoti reikiamus duomenis stebėsenai atlikti (atitinkamai 2023 m. gegužės 1 d. ir 2023 m. birželio 1 d.).

Projektais baigiamas ir užtikrinamas Valstybės kontrolės 2020 m. gruodžio 14 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VAE-14 „Ar užtikrinama, kad antstoliams ir notarams pavestos valstybės funkcijos būtų vykdomos efektyviai“ pateiktųjų rekomendacijų dėl būtinumo tinkamai reguliuoti notaro atlyginimo įkainių nustatymą, taip pat Specialiųjų tyrimų tarnybos siūlymas tolinti teisinį reguliavimą nustatant aiškų įkainių už konkrečias notarų suteikiamas paslaugas nustatymo mechanizmą, įgyvendinimas.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Projektai siūlomos priemonės, kuriomis įtvirtinami notarų atlyginimo dydžiai (įkainiai), atitinkantys Metodikoje nurodytą įkainių apskaičiavimo tvarką; užtikrinančios, kad už tapačius notarinius veiksmus asmenys notarams mokės vienodą atlyginimą bei nustatančios įkainių atleidimo nuo notaro atlyginimo mokėjimo mechanizmą.

Nutarimo projektu Nr. 1 siūloma:

- patvirtinti notarų dydžius (įkainius), kurie apskaičiuoti pagal Metodikoje patvirtintą atlyginimo dydžių apskaičiavimo tvarką, nustatyti taisykles, pagal kurias konkretaus notarinio veiksmo kaina turi būti skaičiuojama

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

intervalo ribose (kurio nesant, notarai turėjo teisę individualiai spręsti dėl atlyginimo dydžio ir galimybes taikyti skirtingus įkainius už tą patį notarinį veiksmą) ir taikyti fiksuotus įkainius (išreikštus procentais arba skaičiais);

- siūloma padidinti procentinių įkainių už kilnojamojo turto įkeitimo, įmonės hipotekos, hipotekos perleidimo sandorių patvirtinimą, viršutinę ribą, tam tikrų veiksmų kitų notarinį veiksmų grupės įkainius, siekiant užtikrinti vidutinį notaro atlygį, kuris turi siekti 8 483 Eur/mėn.(apskaičiuotą pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Nacionalinės teismų administracijos ir Lietuvos notarų rūmų duomenis);

- patvirtinti atleidimų nuo notaro atlyginimo mokėjimo atvejų sąrašą, įtvirtinti du naujus atleidimo nuo atlyginimo mokėjimo atvejus (nepasiturintiems asmenims, gaunantiems piniginę socialinę pašalpą bei 30 proc. mažinamas įkainis už hipotekos patvirtinimą, kai sudaroma kredito refinansavimo sutartis, kurios įkainis ne mažesnis kaip 54 Eur ir ne didesnis nei 120 Eur.),

Nutarimo projektu Nr. 2 siūloma nustatyti, kad Teisingumo ministerija kiekvienais metais iki einamųjų metų lapkričio 1 d., vietoj šiuo metu nustatytos balandžio 1 d., atliks praėjusių kalendorinių metų rodiklių, reikalingų notarų paslaugų prieinamumo stebėsenai atlikti, vertinimą bei įkainiai galės būti nustatomi ir nesveikaisiais skaičiais.

Projektų teikiamieji dokumentai galėtų būti papildyti informacija ir skaičiuojamaisiais duomenimis apie tai, kokią įtaką šis pasiūlymas turės notarinio veiksmo vertės pokyčiui ir ar tai didina naudą visuomenei.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Siekiant tinkamai ir laiku įgyvendinti Įstatymo nuostatas Nutarimo projektas Nr. 1 turi būti patvirtintas iki 2023 m. birželio 30 d. Be to, siūloma, kas Nutarimo projektas Nr.1 įsigaliojotų nuo 2023 m. spalio 1 d., išskyrus nuostatas, susijusias su atleidimu nuo atlyginimo mokėjimo atvejų sąrašo nustatymu, kurios įsigaliojotų nuo 2024 m. sausio 1 d.

Nutarimo projekto Nr. 2 keičiamas Vyriausybės nutarimo projektas „Dėl Notarų atlyginimo dydžių (įkainių) nustatymo metodikos patvirtinimo“ įsigaliojotų nuo patvirtinimo dienos.

STEBĖSENA

Vyriausybės 2023 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 59 „Dėl Notarų atlyginimo dydžių (įkainių) nustatymo metodikos patvirtinimo“ yra nustatytos notarų paslaugų prieinamumo, notarų pasiskirstymo, notarų veiksmų sąnaudų, skaičiaus, notarų gaunamų pajamų ir patirtų išlaidų pokyčių ir kitų rodiklių stebėsenos procedūros, papildomų stebėsenos procedūrų nustatyti nesiūloma.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektų derinimo procese dalyvavo Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Lietuvos Bankas, Valstybės įmonė Registrų centras ir Lietuvos notarų rūmai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektai su institucijomis iš esmės suderinti, likusių **kritinių** nesuderintų pastabų dėl Projektu nėra.

Derinimo pažyma parengta dėl Lietuvos notarų rūmų pastabų, kuriomis teigiama, kad nustatomi notarinį veiksmų įkainiai ir įkainių ribos apskaičiuotos neatsižvelgiant į infliacijos įtaką aktualiame laikotarpiu bei neįvertinus su infliacija susijusio notarų biuro sąnaudų augimo bei notarinį veiksmų, atliekamų nuotoliniu ar mišriuoju būdu, didesnių sąnaudų ir poreikio jas įskačiuoti į notarinį veiksmų atlikimo sąnaudas. Teisingumo ministerijos argumentai, kuriais vadovaujantis neatsižvelgiama į Lietuvos notarų rūmų pastabas, atitinka Projektų tikslus ir juos pagrindžiančią informaciją.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektais prisidedama prie Aštuonioliktosios Vyriausybės programos, kuriai pritarta Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, 197.5 punkte numatyto siekio, kad notarų įkainių reguliavimas būtų paremtas planavimu, skaidrumu, objektyviai pagrįstomis sąnaudomis ir būtų užtikrinta, kad visi įkainiai ir jų sandara būtų maksimaliai vieši ir suprantami visuomenei, taip pat siekiant įgyvendinti Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155, 8.4.4 papunktyje numatytą veiksmą „Išanalizuoti antstolio vykdymo išlaidų dydžių ir notaro atlyginimo įkainių galimus nustatymo kriterijus ir tvarką, parengti ir priimti teisės aktus dėl jų pakeitimo“.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Kipras Mensevičius

Viešojo valdymo grupė, konsultantas kompiuterių sistemų klausimais